

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра теорії та методики фізичного виховання**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
теорії та методики
фізичного виховання
_____ Малярєнко І.В.
“ ____ ” _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 9 ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА СПОРТИВНО-ВИХОВНОЇ
РОБОТИ У ДИТЯЧИХ ТА МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ**

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

факультет фізичного виховання та спорту

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – Організація і методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях для студентів спеціальності – 017 Фізична культура і спорт

Розробники:

1. Городинська Інна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Робоча програму **схвалено** на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № ____ від “__” січня 2020 року

Завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання
_____ (доц. Маляренко І.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова компонента освітньої програми	
Модулів – 2	Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Загальна кількість годин - 90		5-й сем.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5	Рівень вищої освіти -: бакалавр	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		56 год.	
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 34/56

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Організація та методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки СВО «бакалавр» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення дисципліни є загальні закономірності розвитку теоретичних засад спортивно-виховної роботи; сучасна практика діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій.

Міждисциплінарні зв'язки. Суміжними та взаємодоповнюючими дисциплінами є теорія та методика фізичного виховання, педагогіка, психологія, організація фізкультурно-оздоровчої масової роботи тощо.

Метою вивчення курсу є формування у студентів комплексу спеціальних знань щодо здійснення спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях, вироблення умінь застосувати набуті знання у практичній діяльності.

Виконання програми забезпечує вирішення таких взаємозв'язаних **завдань**, а саме:

Теоретичні: формування у студентів комплексу спеціальних знань щодо організації і методики спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях, прищеплення студентам навичок наукового аналізу, спрямованих на вивчення методик спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях; формування у студентів системи теоретичних знань, що значною мірою визначає рівень їхньої освіти і професійної компетентності.

Практичні: навчання студентів практичним навичкам роботи з науково-методичною літературою; підбору різних методик для організації та проведення спортивно-виховної роботи у позашкільних освітніх закладах, оволодіння вміннями застосувати набуті знання на практиці, самостійно працювати з науковою та методичною літературою, удосконалювати свою професійну майстерність.

Загальні компетентності:

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
- Здатність до аналізу результатів діагностики, їх інтерпретації та визначення напрямів спортивно-виховної роботи.

- Здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички з різних розділів фізичної культури, різних видів спорту і та методики їх викладання з метою організації спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях

Програмні результати навчання:

- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; демонструвати знання наукової педагогічної термінології та уміння виявляти шляхи застосування педагогічних знань у практиці професійної діяльності; пояснювати дидактичні принципи та інтерпретувати особливості їх реалізації в освітньому процесі.
- визначати особистісні якості, потреби та інтереси дітей та молоді, поширювати систему знань з організації і методики проведення позашкільної роботи;
- планувати спортивно-виховну роботу з урахуванням традицій дитячих та молодіжних організацій, кліматично-географічних умов, матеріально-технічного забезпечення, рівня здоров'я і підготовленості дітей тощо;
- визначати та аналізувати основні аспекти проведення спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів у дитячих та молодіжних організаціях;

формувати у різних груп населення систему знань і свідому потребу в систематичних заняттях фізичною культурою і спортом, та здоровому способі життя.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. Загальний обсяг курсу встановлює 3 кредити ECTS (90 годин). Основними формами вивчення курсу є лекції, семінарські заняття, індивідуальні та групові консультації, самостійне опрацювання літератури, підготовка реферату, виступ з доповіддю на студентській науковій конференції. Семінарські та самостійні заняття узагальнюють вивчений матеріал.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційно-методичні основи спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях												
Тема 1. „Організація і методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях” як навчальна дисципліна	4	2	2									
Тема 2. Відродження дитячих та молодіжних організацій на Україні	6					6						
Тема 3. Дитячі та молодіжні громадські організації та фізичне виховання в цих закладах	8	4	2									
Тема 4. Характеристика та методика проведення рухливих ігор у «Пласті».	4					4						
Тема 5. Правові, програмні та нормативні основи спортивно-виховної роботи у	4					4						

Організаційні форми і засоби організації та проведення спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі												
Тема 5. Методика проведення спортивно-масових заходів	4	2	2									
Тема 6. Планування спортивно-виховної роботи в дитячому оздоровчому закладі	2					2						
Тема 7. Методика складання положення та сценарій спортивно-масового заходу	4					4						
Разом за змістовим модулем 2	34	8	8			18						
Усього годин	54	18	16			20						

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Організаційно-методичні основи спортивно-виховної роботи у дитячих і молодіжних організаціях

Вступ. Значення та зміст предмету. «Організація і методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях» як навчальна дисципліна. Структура курсу, його зв'язок з іншими предметами. Основні терміни та поняття дисципліни. Характеристика спортивно-виховної роботи. Основні положення спортивно-виховної роботи. Принципи спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях. Зміст спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях.

Дитячі та молодіжні громадські організації та фізичне виховання школярів. Характеристика дитячих та молодіжних громадських організацій. Закон України «Про дитячі та молодіжні громадські організації». Історія розвитку дитячих громадських організацій. Відродження дитячих та молодіжних організацій на Україні. Дитяча громадська організація «Пласт». «Сокольський доріст» — національно-патріотичні освітньо-молодіжні товариства. Дитяча громадська організація «Курінь». Спілка піонерської організації України. Особливості спортивно-виховної роботи в цих організаціях.

Форми спортивно-виховної роботи. Класифікація форм спортивно-виховної роботи. Індивідуальні форми. Групові форми спортивно-виховної роботи. Масові форми спортивно-виховної роботи. Складання положення та сценарію фізкультурно-спортивного заходу.

Методи організації та проведення спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях. Загальнопедагогічні методи спортивно-виховної роботи, їх класифікація. Основні методи пропаганди здорового образу життя (привчання, вправи, приклад, гра, доручення, бесіди). Методи фізичного виховання, які використовуються у спортивно-виховній роботі у дитячих та молодіжних організаціях.

Змістовний модуль 2. Спортивно-виховна робота у дитячому оздоровчому закладі

Основні завдання та організація спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі. Загальні положення дитячого оздоровчого закладу. Педагогічна рада дитячого оздоровчого закладу. Посадові обов'язки працівників дитячого оздоровчого закладу (заступника директора оздоровчого закладу з виховної роботи, вихователя, інструктора з фізичної культури і спорту). Організаційні основи спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі.

Правові, програмні та нормативні основи спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі. Державна програма „Фізична культура – здоров'я нації”. Закон України „Про фізичну культуру та спорт”. Державна програма відпочинку та оздоровлення дітей. Типове положення про дитячий оздоровчий заклад.

Організаційні форми і засоби організації та проведення спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі. Організаційні форми спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях. Фізкультурно-оздоровчі заходи, година фізичної культури. Організація за гартувальних процедур, купання та навчання плаванню дітей. Проведення туристичних походів та екскурсій. Проведення масових і спортивних заходів. Спартакіади.

2. Змістовні модулі навчальної дисципліни

Змістовний модуль № 1. Організаційно-методичні основи спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях

Лекційний модуль:

1. „Організація і методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях” як навчальна дисципліна – 2 год.
2. Дитячі та молодіжні громадські організації та фізичне виховання в цих закладах – 4 год.
3. Загальнопедагогічні методи спортивно-виховної роботи – 2 год.
4. Групові та масові організаційні форми спортивно-виховної роботи – 2 год.

Семінарський модуль:

1. „Організація і методика спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях” як навчальна дисципліна – 2 год.
2. Дитячі та молодіжні громадські організації та фізичне виховання в цих закладах – 2 год.
3. Загальнопедагогічні методи спортивно-виховної роботи – 2 год.
4. Групові та масові організаційні форми спортивно-виховної роботи – 2 год.

Модуль самостійної роботи:

1. Відродження дитячих та молодіжних організацій на Україні – 2 год..
2. Характеристика та методика проведення рухливих ігор у «Пласті» - 2 год..
3. Правові, програмні та нормативні основи спортивно-виховної роботи у дитячих та молодіжних організаціях – 2 год..
4. Особливості діяльності дитячих та молодіжних організацій суверенної України – 6 год.

Підсумкова тека.

Оцінювання модулю здійснюється у формі самостійної письмової роботи.

Змістовний модуль № 2. Спортивно-виховна робота у дитячому оздоровчому заході

Лекційний модуль:

1. Загальні положення дитячого оздоровчого закладу – 2 год.
2. Основні завдання та організація спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі – 2 год..
3. Організаційні форми та засоби організації та проведення спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі 2 год.
4. Методика проведення спортивно-масових заходів – 2год.

Семінарський модуль :

1. Загальні положення дитячого оздоровчого закладу – 2 год.
2. Основні завдання та організація спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі – 2 год..
3. Організаційні форми та засоби організації та проведення спортивно-виховної роботи у дитячому оздоровчому закладі - 2 год.
4. Методика проведення спортивно-масових заходів – 2год

Модуль самостійної роботи:

1. Нормативні документи щодо організації літнього відпочинку дітей – 2 год.
2. Планування спортивно-виховної роботи в дитячому оздоровчому закладі – 2 год.
3. Методика складання положення та сценарію спортивно-масового заходу – 4 год.

Підсумкова тека.

Оцінювання модулю здійснюється у формі самостійної письмової роботи.

3. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються пояснювально-ілюстративні методи навчання: лекція; бесіда; пояснення, демонстрація наочності; практичні методи: вправи на формування теоретичних знань та оволодіння практичних вмінь; інтерактивні методи навчання: створення ситуації новизни, робота в малих групах, групові дискусії, пізнавальні ігри, мозковий штурм та методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний виклад, проблемно-пошуковий метод, дослідний метод.

4. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю: усний (індивідуальне опитування; фронтальна перевірка знань); письмовий (письмова контрольна робота, письмовий залік), тестовий (завдання закритої форми з варіантами відповідей на вибір; завдання відкритої форми); підготовка та захист реферату.

5. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Херсонському державному університеті	Оцінка за 100 бальною шкалою	Оцінка за національною системою
A	5	90-100	відмінно
B	4	82-89	добре
C		74-81	
D	3	64-73	задовільно
E		60-63	
FX	2	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
X	1	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання поточного контролю.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вмінь і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання тестових завдань.

При контролі систематичності і активності роботи студента на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у

відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати контрольних робіт.

Критерії оцінювання знань на семінарських заняттях з дисципліни

«Відмінно» (5 – A) - 90-100 балів. Студент має глибокі знання з теми семінарського заняття. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час семінарського заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни.

«Добре» (4 - B) – 82-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час семінарського заняття студент приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при змогах застосувати отримані знання в практичній діяльності.

«Добре» (4 - C) – 74-81 балів. Студент знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Студент своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені завдання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.

«Задовільно» (3 – D) – 64-73 балів. Студент знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань семінарського заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.

«Задовільно» (3 – E) – 60-63 балів. Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах на яких базується матеріал семінарського заняття.

«Незадовільно» (2 – FX) – 35 - 59 балів. Студент має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.

«Незадовільно» (1 – X) – 1- 34 балів. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми семінарського заняття.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

«Відмінно» (5 – A) - 90-100 балів. Студент показує глибокі знання при виконанні самостійного завдання. Вільно володіє різними джерелами інформації. Здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела. З урахуванням всіх вимог оформлює результати самостійної роботи. Досконало застосовує термінологію зі управління.

«Добре» (4 - B) – 82-89 балів. Студент має міцні ґрунтовні знання з теми самостійної роботи. Володіє термінологією з теми в повному обсязі, але допускає незначні помилки. Використовує різні джерела інформації. Володіє достатнім досвідом щодо самостійного опанування визначеного завдання. Вільно захищає самостійні розробки.

«Добре» (4 - C) – 74-81 балів. Студент підготував самостійний матеріал у повному обсязі, але є незначні помилки, які виключно стосуються оформлення самостійної роботи. Студент оцінюється за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки «відмінно», при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами.

«Задовільно» (3 – D) – 64-73 балів. Студент має уявлення про тему самостійної роботи, але його знання мають загальний характер, допускає незначні помилки в термінології. Не зовсім здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела.

«Задовільно» (3 – E) – 60-63 балів. Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни. Допускає грубі помилки в термінології.

«Незадовільно» (2 – FX) – 35-59 балів. Студент має фрагментарні знання з теми самостійної роботи, не володіє програмним матеріалом з дисципліни, не знає основних понять і термінів, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

«Незадовільно» (1 – X) – 1-34 балів. Студент повністю не підготував матеріал з самостійної роботи, не може виконати жодного елементу завдання, що виноситься на самостійну роботу.

Критерії оцінювання знань студентів за тестами

Оцінювання знань і вмінь студентів відбувається за шкалою, яка застосовується в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Бали	Оцінка за бальною шкалою, що	Кількість тестів, відповідь на які
--------------------------	------	---------------------------------	---------------------------------------

		використовується в ХДУ	була правильною
A	90-100	5 відмінно	90%-100%
B	82-89	4 добре	80% - 89%
C	74-81	4 добре	75% -79%
D	64-73	3 задовільно	60% - 74%
E	60-63	3 задовільно	50%- 73%
FX	35-59	2 незадовільно	менше 50%

Критерії оцінювання семестрового (підсумкового) контролю (форма контролю – залік)

«Відмінно» (A) - 90-100 балів. Отримує студент, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав самостійні завдання; виявив творчу самостійність, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських заняттях показав високий рівень теоретичних знань, оволодіння вмінь і навичок. Робоча програма з дисципліни виконана в повному обсязі, включаючи аудиторний та самостійний її компоненти.

«Добре» (B) – 82-89 балів. Отримує студент, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; оволодів вмінням застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних завдань; певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.

«Добре» (C) – 74-81 балів. Отримує студент за міцні знання навчального матеріалу; аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання самостійних завдань. Але немає свободи викладу матеріалу, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим студентом під час бесіди.

«Задовільно» (D) – 64-73 балів. Студент отримує за повне знання програми навчального матеріалу та за виконання завдань, але існують мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень. Студент володіє необхідними вміннями під час розв'язання самостійних завдань. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки.

«Задовільно» (E) – 60-63 балів. Студент отримує за знання значної частини навчального матеріалу та за виконання самостійних завдань, але існують істотні помилки у відповідях на запитання, невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.

«Незадовільно» (FX) – 35-59 балів. Студент отримує за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

«Незадовільно» (X) – 1- 34 балів. Завдання не виконані або виконані студентом невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Семестровий контроль у формі заліку проводиться за результатами поточного контролю. Сума набраних балів (оцінок) оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії. Атестація із підсумкового контролю здійснюється на останньому занятті. Результати підсумкового контролю вносяться до екзаменаційної відомості та залікові книжки студентів.

6. Рекомендована література

Основна література:

1. Городинська І. Організація позакласної роботи з фізичного виховання в ліцеях та гімназіях (9-11 клас) / І. Городинська // Навчально-методичний посібник. – Херсон, 2002. – 40с.
2. Городинська І. Фізичне виховання старшокласників ліцеїв та гімназій у позакласній роботі / І. Городинська // Автореферат на здобуття ... кан. пед. наук. - Херсон: Айлант, 2004. – 20с.
3. Літо на здоров'я // Здоров'я та фізична культура. - № 7-8. - 2005, 128с.
4. Шиян Б.М. Методика фізичного виховання школярів / Б.М. Шиян. – Львів: Світ, 1993. – 184с.
5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання. Частина 1 / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. – 2001. – 272 с.

Допоміжна література:

1. Барабаш В.В. Інституціоналізація сучасного молодіжного руху України: тенденції та проблеми. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук за спеціальністю 22.00.04. – спеціальні та галузеві соціології. – Харків: Національний університет внутрішніх справ, 2005. – 20 с.
2. Виженко О. Козацькі забави. Сценарії проведення театралізованих спортивно-розважальних дійств / О. Виженко. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 64 с.
3. Завацький В.І. Козацькі забави / В.І. Завацький, А.В. Цьось. – Луцьк: Надстір'я. – 1994. – 110 с.
4. Зайченко А. Дитячий рух в Україні: взаємодія дитячих об'єднань із закладами позашкільної освіти / А. Зайченко, О. Кравченко // Шкільний світ. – 2009. – № 2. – С. 1-4.
5. Коваль, Л. Небайдужі об'єднуються у спілки/ Л. Коваль // Урядовий кур'єр. – 2009. – 29 серпня. – С. 10
6. Сарапулова Є.Г. Весняні народні ігри як засіб виховання в дітей і молоді національної самосвідомості / Є.Г. Сарапулова // Фізичне виховання в школі, 1998, № 1. – С. 27-30

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14>
2. Марушкевич Б.М. Характер функціонування молодіжних громадських організацій в Україні в умовах трансформації суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/actprob16_54-60.pdf